

WWF

BIULETYN

MAJ

2013

Jak mądrze wydawać pieniądze?

Tony Long,
Dyrektor
Biura Polityki
Europejskiej
WWF

Muszę przyznać, że 6 lutego odetchnąłem z ulgą. 502 europosłów poparło na posiedzeniu plenarnym projekt Rozporządzenia Podstawowego WPRyb opracowany przez Ulrike Rodust. Jedynie 137 europosłów zagłosowało przeciw. Jest to kolejny istotny krok na drodze do wprowadzenia bardziej zrównoważonej WPRyb oraz ogromne zwycięstwo dla naszych mórz. Kluczowe priorytety WWF znalazły się w tym dokumencie. Obejmuje on takie cele jak zapewnienie stadom ryb możliwości odzyskania liczebności powyżej poziomu maksymalnego zrównoważonego połowu (MSY), wprowadzenie planów wieloletnich oraz zobowiązanie do wyeliminowania odrzutów. Zarządzanie rybołówstwem może się zmienić, ale przed nami jeszcze daleka droga.

Posłowie Parlamentu Europejskiego są w tej chwili odpowiedzialni za zapewnienie, że ministrowie rybołówstwa UE nie zmienią i nie osłabiają przegłosowanego (ciąg dalszy na str. 2)

NIE OKRADAJMY MÓRZ

DOTACJE DLA ZRÓWNOWAŻONEGO RYBOŁÓWSTWA

Posłowie głosowali za przyjęciem ambitnych zmian WPRyb. Kolejnym krokiem jest zapewnienie, żeby unijne dotacje dla rybołówstwa wspierały nową politykę.

Komisja Europejska przyznała, że dotacje przyczyniły się do pogłębienia dysproporcji pomiędzy zdolnością połowową flot krajów członkowskich UE a dostępnymi zasobami. Większość unijnych flot nie radzi sobie finansowo. Tylko kilka przynosi zyski bez finansowej pomocy państwa.

Robert Ferrigno, kierownik projektu WWF dot. WPRyb, uważa, że system finansowania musi się zmienić – tylko wtedy Europa będzie mieć szansę wdrożenia ambitnej WPRyb, za którą głosowali posłowie Parlamentu Europejskiego.

„Ryby są dobrem publicznym, a środowisko morskie dostarcza nam wielu usług środowiskowych, które nie mogą być zagrożone przez niezrównoważone zarządzanie rybołówstwem” – wyjaśnia Ferrigno. „W lutym 2013 roku Parlament Europejski zdecydował o ambitnych zmianach w ramach Rozporządzenia Podstawowego WPRyb. To wszystko na nic, o ile system dotacji nie będzie wspierał postawionych w Rozporządzeniu celów. Ponad 6,9 mld euro pochodzących z pieniędzy podatników, powinno być wydane na wprowadzenie zrównoważonej WPRyb.” (ciąg dalszy na str. 2)

Zdjęcie na okładce: Tony Long, Dyrektor Biura Polityki Europejskiej WWF oraz zwolennicy gruntownej reformy WPRyb na tle „Wrót prawdy”, ustawionych przez WWF przy Parlamencie Europejskim 6 lutego 2013 roku.

(ciąg dalszy ze str. 1) pakietu reform. Szczególnie istotne dla przyszłości naszych mórz i sektora rybołówstwa jest zapewnienie stądom możliwości odzyskania liczebności powyżej MSY oraz zarządzanie rybołówstwem przy pomocy planów wieloletnich. Praca europosłów nie jest jeszcze zakończona. Następnym krokiem jest rozwiązanie drażliwej kwestii dotacji, ale ufam, że po raz kolejny będą oni głosować za reformą promującą zarówno zrównoważoną gospodarkę jak i ochronę środowiska. W innym wypadku gruntowna reforma rybołówstwa może się nie udać.

EFMR musi wspierać cele WPRyB

Komisja Europejska zaproponowała, aby zastąpić Europejski Fundusz Rybacki nowym programem - Europejskim Funduszem Morskim i Rybackim (EFMR), na który przeznaczono ogółem 6,9 mld euro. Według Komisji środki te powinny być przeznaczone na „wspieranie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w sektorze”. Fundusz przewiduje inwestycje w higienę i bezpieczeństwo pracy, rozwój akwakultury, wsparcie na rzecz utrzymania i tworzenia nowych miejsc pracy oraz działań na rzecz planowania przestrzennego obszarów morskich.

W celu zagwarantowania gruntownej reformy WPRyB, należy przeznaczyć pieniądze podatników na tworzenie nowego zrównoważonego systemu zarządzania, a nie osłabianie nowej polityki. Z całą pewnością pieniądze publiczne nie mogą być wykorzystywane na dofinansowywanie szkodliwej działalności połowowej. Dofinansowanie budowy nowych statków rybackich przy istniejącej nadmiernej mocy połowowej nie powinno mieć miejsca.

Powinniśmy natomiast przeznaczyć dostępne fundusze na wspieranie badań i rozwój selektywnych praktyk i narzędzi połowowych oraz na działania na rzecz usprawnienia systemu gromadzenia danych, kontroli i egzekwowania przepisów, jak i rozwijania wiedzy naukowej na temat populacji ryb. Przyczyni się to znacząco do poprawy dobrobytu społeczności nadmorskich oraz przemysłu rybnego poprzez zmianę sposobu zarządzania rybołówstwem.

Biorąc pod uwagę wyniki głosowania w lutym, jestem przekonany, że i tym razem zostanie podjęta decyzja, aby pieniądze wyborców były przeznaczane na wdrażanie nowej WPRyB, a nie jej podważanie.

Tony Long, WWF Bruksela

Przestrzeganie zasad WPRyB

Problem: W przeszłości kilka państw członkowskich skorzystało z pomocy finansowej UE dla sektora rybołówstwa pomimo niewłaściwego wdrożenia i braku egzekwowania przepisów WPRyB.

Rozwiązanie: Pomoc finansowa UE winna być zależna od przestrzegania zasad WPRyB i innych obowiązujących przepisów środowiskowych takich jak: Dyrektywa Siedliskowa i Ptasia czy Ramowa Dyrektywa w sprawie Strategii Morskiej. W przypadku nieprzestrzegania przepisów, pomoc finansowa powinna zostać zawieszona lub wycofana.

Ocena zdolności połowowej

Problem: Niektóre kraje członkowskie nie dokonały oceny zdolności połowowej w stosunku do poszczególnych gatunków poławianych ryb. W efekcie, w wielu przypadkach dotacje przyczyniły się do utrzymania nadmiernej zdolności połowowej.

Rozwiązanie: Dotacje dla rybołówstwa powinny być bezpośrednio zależne od oceny zdolności połowowej floty oraz postępów krajów członkowskich w osiągnięciu faktycznej równowagi pomiędzy zdolnością połowową floty a wielkością dostępnych zasobów. Konieczna jest również ocena istniejącego potencjału połowowego w odniesieniu do poszczególnych łowisk. Niespełnienie tego wymogu powinno skutkować ograniczeniem finansowania.

Wykorzystanie środków publicznych na cele publiczne

Problem: Obecna propozycja EFMR nie obejmuje koniecznych zmian systemowych na rzecz zagwarantowania, że pomoc publiczna wykorzystywana jest wyłącznie do zapewnienia racjonalnych połowów i stałych dostaw ryb. Zbyt mało środków przeznaczono na zbieranie danych oraz na kontrolę i egzekwowanie przepisów, a zbyt wiele na działania strukturalne, takie jak wymiana silników czy budowa kutrów.

Rozwiązanie: Finansowanie zbierania danych i działań na rzecz egzekwowania przepisów musi zostać podwojone w celu określenia stanu wszystkich łowisk i zapobiegania nielegalnym połowom. Minimalne kwoty na ten cel powinny zostać ustalone z państwami członkowskimi. Sektor rybołówstwa powinien współfinansować zbieranie danych i działalność kontrolną.

Tylko nieliczne floty państw UE przynoszą zyski bez wsparcia finansowego!

■ Zbyt duża, a nie zbyt mała: zdolność połowowa flot UE nie jest dostosowana do dostępnych zasobów ryb

© Fotolia/Nightman

60SEKUND NA TEMAT: MODERNIZACJI I BUDOWY NOWYCH JEDNOSTEK RYBACKICH

Problem

Europejskie dotacje dla sektora rybołówstwa przyczyniły się do zwiększenia liczby przełowionych stad poprzez budowę większych, szybszych i bardziej efektywnych kutrów. Nadszedł czas na reformę. Nowy Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR) na lata 2014-2020, w wysokości 6,9 mld euro, zastąpi Europejski Fundusz Rybacki (EFR). Według Komisji Europejskiej celem EFMR jest „wspierania wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w sektorze”. Ponadto fundusz powinien wspierać główne cele nowej Wspólnej Polityki Rybołówstwa (WPRyb). Komisja przyznała, że cel wyznaczony przez poprzednią reformę WPRyb w zakresie rozwiązania problemu nadmiernej zdolności połowowej i przełowienia zasobów ryb nie został osiągnięty. Pomimo tego, podczas ostatnich dyskusji w Radzie i Parlamencie apelowano, aby EFMR wspierał budowę nowych kutrów i wymianę silników. Wycofanie pomocy dla budowy nowych statków było jedną z najistotniejszych zmian osiągniętych w reformie WPRyb z 2002 r.

Presja

Modernizacja często idzie w parze ze zwiększaniem wydajności i zdolności połowowej (patrz rysunek obok). W ostatniej dekadzie potencjał połowowy

Czy wiesz że? W lipcu 2012 roku osiem państw członkowskich wysłało list do Komisarza Unii Europejskiej ds. Rybołówstwa, Marii Damanaki, domagając się utrzymania dotacji na modernizację i złomowanie jednostek. Sześć* z tych krajów, zgodnie ze sprawozdaniem Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady (COM (2013) 85 wersja ostateczna) wykorzystuje swoją flotę połowową maksymalnie w 55%.

* Litwa, Malta, Polska, Portugalia, Słowenia, Hiszpania

został zmniejszony, ale nie na tyle, aby skompensować wzrost wydajności technologicznej. Europejski Trybunał Obrachunkowy w raporcie z 2011 r. stwierdza, że statki wyposażone w oszczędne silniki wciąż mogą zwiększać nakład połowowy, np. spędzając więcej godzin na morzu.

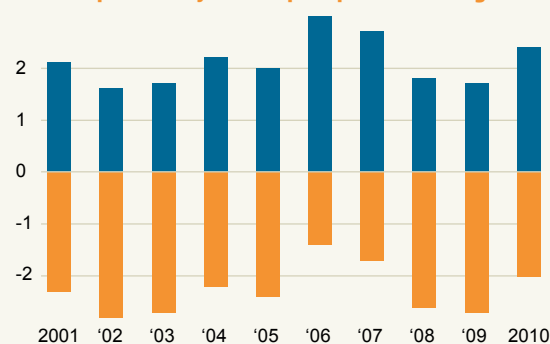
Z ostatniej chwili

Propozycja Komisji nie uwzględniła finansowania wymiany silników i budowy nowych statków (art. 13 i 39.2 we wniosku Komisji dot. EFMR). Jednakże niektóre kraje apelują o przywrócenie w EFMR dofinansowania związanego z tymi działaniami. WWF uważa, że pieniądze podatników nie powinny być wykorzystywane na modernizację statków we flotach, które wykazują nadmierny potencjał połowowy.

Rozwiązania

Biorąc pod uwagę stan zasobów ryb oraz istniejący nadmierny potencjał połowowy, pieniądze podatników powinny być wykorzystane wyłącznie do wspierania celów nowej WPRyb i wdrażania zrównoważonego rybołówstwa. Fundusz powinien być przeznaczony na usprawnienie systemu zbierania danych, systemu kontroli i egzekwowania przepisów oraz wsparcia prac nad rozwojem zrównoważonych praktyk połowowych. Finansowanie powinno być uzależnione od przeprowadzenia analizy zdolności połowowej floty i przestrzegania przepisów WPRyb, jak również innych obowiązujących przepisów środowiskowych. Należy opracować nowe zasady dotyczące analizy zdolności połowowej, aby uzyskać prawdziwy obraz potencjału połowowego. Podjęcie takich działań ma na celu doprowadzenie do skutecznego dostosowania zdolności połowowej w krajach członkowskich.

Nakład połowowy w UE i pułapka technologiczna

Roczna zmiana zdolności połowowej (kWh w procentach) unijnej floty rybackiej (UE 13/15) obliczona na podstawie:
■ rocznej stopy wzrostu efektywności technologicznej przyjętej na poziomie 4,4% [1];
■ zgłoszonych redukcji według statystyk EuroStatu (2012), [2].

[1] Gelchu A. & Pauly D. (2007). Growth and Distribution of port-based global fishing effort within countries' EEZs from 1970 to 1995 • [2] Villasante S. & Sumaila U.R. (2010). Estimating the effects of technological efficiency on the European fishing fleet.

KONIEC Z ODRZUTAMI?

Problem odrzutów to jeden z najbardziej kontrowersyjnych aspektów reformy WPRyb.

Każdego roku do morza trafia nawet 60% połowów. Jest to marnotrawstwo cennych, liczebnie ograniczonych zasobów.

27 lutego 2013 roku Rada Ministrów ds. Rybołówstwa UE ogłosiła swoje stanowisko w sprawie odrzutów. W przeciwieństwie do Parlamentu Europejskiego, który zaproponował obowiązek wyładunku i raportowania wszystkich połowów, Rada proponuje, żeby rybacy mogli, w zależności od łowiska, wyrzucać do 7% połowu. Nie wiadomo jeszcze w jaki sposób będzie to egzekwowane i kontrolowane.

Ponadto duże obawy budzi fakt, że zarówno Parlament jak i Rada dopuszczają możliwość sprzedaży ryb będących dotychczas odrzutem. Podważyłoby to główny cel wprowadzenia zakazu odrzutów, jakim jest obniżenie do minimum poziomu przyłówów dzięki stosowaniu bardziej selektywnych metod połowu. Obowiązek wyładunku ryb niewymiarowych, w połączeniu z możliwością ich sprzedaży może przyczynić się do powstania czarnego rynku, np. w krajach śródziemnomorskich, gdzie młode ryby uważane są za przysmak. Aby temu przeciwdziałać EFMR nie powinien dotować przechowywania ryb, jako że obowiązek wyładunku ma położyć kres problemowi odrzutów, a nie zachęcać rybaków do połowów i przechowywania większej ilości ryb. W celu ograniczenia odrzutów należy przede wszystkim usprawnić selektywność narzędzi połowowych oraz wprowadzić doraźne działania takie jak okresy oraz obszary zamknięte dla połowów. Ulepszone narzędzia i praktyki połowowe wraz z równoległym wprowadzeniem kamer telewizji przemysłowej są technologiami, które muszą zostać wprowadzone i powinny zostać ujęte w systemie dotacji, aby ułatwić rybakom ich zastosowanie.

Szkocja jest krajem, który udowodnił, że cele te można osiągnąć. Sелеktywne narzędzia połowowe oraz czasowe zamykanie łowisk zastosowano, aby obniżyć odrzuty w rybołówstwie dorszowym. W ramach programu pod nazwą Scottish Conservation Credits Scheme dzięki korzystaniu z bardziej selektywnych praktyk połowowych rybacy mają możliwość zdobycia dodatkowych dni w morzu. Na

skutek tych działań wskaźnik odrzutów dorsza na Morzu Północnym znacznie spadł i choć liczebność populacji dorsza jest nadal niska to osiągnęła ona najwyższy poziom od 14 lat. Przykład Szkocji pokazuje jak rybacy, organizacje ekologiczne, naukowcy i rząd mogą współpracować w celu przeciwdziałania odrzutom. Jednak w Europie jest to raczej wyjątek niż reguła. Ten konkretny system nie będzie się sprawdzać na każdym łowisku, ale koncepcja jak najbardziej. Szkoockie Stowarzyszenie Producentów Ryb mówi, że program ten dał im "motywację w zakresie wdrażania nowych rozwiązań".

■ Wysoka selektywność: szkockim rybakom udało się skutecznie ograniczyć przyłów.

© Edward Parker/WWF-Carlon

Głównym celem WWF jest budowanie przyszłości, w której ludzie żyją w harmonii z przyrodą.

www.pf

WIADOMOŚCI

Światowa Komisja ds. Oceanów

Światowa Komisja ds. Oceanów rozpoczęła swoją działalność 12 lutego, a pierwsze posiedzenie odbyło się w marcu. Ta niezależna komisja będzie odgrywać kluczową rolę w określeniu głównych zagrożeń dla oceanów, znajdujących się obecnie w tragicznym stanie. Komisja będzie określać zalecenia w zakresie zrównoważonego zarządzania oceanami. Komisja pod przewodnictwem byłego prezydenta Kostaryki, José Maria Figueresa, szefa Komisji Planowania Narodowego RPA, Trevora Manuela, oraz byłego brytyjskiego ministra spraw zagranych, Davida Milibanda, będzie szukać rozwiązań, które pomogą oceanom przetrwać kryzys. Wypracowane rekomendacje zostaną przedstawione Organizacji Narodów Zjednoczonych w 2014 roku.

Przyszłość ryb – rybołówstwo przyszłości

■ Analiza Stanu Oceanów Świata 2 – Przyszłość ryb – rybołówstwo przyszłości

Opublikowana została pierwsza kompleksowa analiza stanu światowych łowisk oraz jego wpływu na światowe zaopatrzenie w produkty rybne oraz na stan oceanów. „Analiza Stanu Oceanów Świata 2 – Przyszłość ryb – rybołówstwo przyszłości” opisuje zagrożenia dla oceanów i przyszłych dostaw ryb. Spełnienie zasad zrównoważonego rybołówstwa jest możliwe poprzez osiągnięcie maksymalnego zrównoważonego połowu (MSY). Analiza jest uważana za wiarygodne źródło wiedzy dla wszystkich decydentów i jest dostępne na stronie www.worldoceanreview.com